

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Pastoor Blaisseweg 2

Monumentnummer : GM173

Straat : Pastoor Blaisseweg
Huisnummer : 2
Toevoeging : ---
Postcode : 6984 AC

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : D
Nummer : 945

Naam object : Nijhof
Bouwjaar : 1904 en 1953
Architect : N.b.
Bouwstijl : wederopbouw-architectuur
Oorspronkelijke functie : boerderij
Huidige functie : boerderij

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 21-09-2015
Datum aanwijzing : 28-06-2016

Situering

Ten noordoosten van de stad Doesburg gelegen vrijstaande boerderij op een erf aan de Pastoor Blaisseweg tegen de gemeentegrens. Het erf bestaat uit een hoofdboerderij met deel en links daarmee verbonden een grote schuur. Een wagenloods en ligboxenstal achter deze twee historische bouwdelen zijn tussen 1960 en 1975 gerealiseerd en worden hier verder niet beschreven. Voor en rechts van de boerderij een tuin, de oprit links is met grind verhard. Aan de deelszijde is het erf verhard met beton.

Opbouw

De twee belangrijkste bouwdelen staan parallel aan elkaar. Links een vier balkvakken diepe schuur onder afgewolfd zadeldak, rechts met een corridor daarmee verbonden boerderij met woongedeelte aan de zuidzijde en de deel aan de noordzijde, eveneens

onder een afgewolfd zadeldak. De boerderij is aan de zuidzijde langer en vanaf het erf aan de zijkant toegankelijk. De boerderij heeft boven de deel een grote hooizolder met een brandmuur van de woning gescheiden. Deze heeft een kelder met opkamer op de begane grond, eerste verdieping en een zolder.

Historie

Boerderij en erf Pastoor Blaisseweg 2 is vermoedelijk een afgescheiden jongere stichting vanuit de verderop gelegen boerderij Groot Nijhoff (Eekstraat 12), die al in de late middeleeuwen administratief bekend was. De stichting van het erf Nijhoff heeft in ieder geval vóór 1832 plaatsgevonden, want toen is op de huidige locatie reeds een grote boerderij met diverse opstallen en hooibergen gekarteerd, tot ca. 1970 gelegen binnen de (kadastrale) gemeente Keppel¹.

Beknorte bouwgeschiedenis

De boerderij is zeer waarschijnlijk in 1904 nieuw gebouwd op een langer bestaand erf, samen met de links gelegen schuur. Na een uitslaande brand is in 1953 de boerderij vrijwel geheel herbouwd. De kelder uit 1904 is samen met een deel van de linker bouwmuur daarin opgenomen. In 1993 stopte de boerderij als agrarisch bedrijf en werden de mestgoten en rekken verwijderd. Enkele jaren geleden is de kap van de schuur ingrijpend gesaneerd, waarbij alle daksporen zijn vervangen en de gebinten uitgestukt.

Exterieur

Het pand heeft bakstenen, gemetselde gevels met een afgewolfd zadeldak, gedekt met opnieuw verbeterde Hollandse pannen. De kopse gevels zijn hoger dan de zijgevels. Ter hoogte van de brandmuur is in de nok een vierkant gemetselde, schoorsteen opgenomen. Een tweede schoorsteen staat op de kop van het voorste dakschild.

De voorgevel is gesitueerd evenwijdig aan de straat en heeft een indeling in drie vensterassen met de entree in de middelste vensteras. Voor de entree is een met klinkers bestraat terras aanwezig dat in de as van de entree vanaf het gazon voor het pand met twee treden toegankelijk is. De houten voordeur is uitgevoerd met drie kleine boven elkaar geplaatste ruiten met zwaar uitgevoerde, eenvoudig gedecoreerde lekdorpels. Het middelste is een klein draairaam. De ruiten zijn voorzien van diefijzers. De deur wordt geflankeerd door twee licht terugliggende vlakken waarin lichtgekleurde stenen zijn opgenomen. Boven de deur een ondiepe luifel met geprofileerde rand en met een zinken kraal afgewerkt. De entree heeft boven de luifel een bovenlicht met getoogde bovendorpel en waarin gekleurd glas-in-lood is gevat. De gevelopening wordt met een anderhalfsteens segmentboog ontlast.

---

¹ Keppel, Sectie A, blad 02

Links en rechts van de entree zijn op gelijke hoogte vierkante gevelstenen ingemetseld met links het vrijgehakte opschrift:

*Gebouwd
1904
R. Th. G.
J.M.K.*

En rechts van de entree een steen met het opschrift:

*Herbouwd
1953
A.G.
J.M.H.*

Een derde gevelsteen is boven het bovenlicht aangebracht met als opschrift de vrijgehakte naam van de boerderij, *Nijhof*.

Links en rechts van de entree zijn vensters aangebracht met onder- en twee bovenramen, van elkaar gescheiden door een kalf. De onderramen kunnen met opgeklampte luiken worden gesloten en zijn vastgezet met wervels. In de bovenramen zijn gekleurde glas-in-loodramen aangebracht met een verticale roede in het midden. De ramen worden ontlast met anderhalf steens hoge, strekse bogen en hebben zwart geglazuurde lekdorpelstenen.

Op de eerste verdieping is boven de entree een enkelruits draairaam aanwezig. Links en rechts zijn tweevaks vensters met de zelfde raamafmetingen geplaatst. De gevel wordt afgesloten met een vlakke goot op geprofileerde klossen en een afgewolfd dakschild.

De linker gevel heeft op de begane grond rechts twee dezelfde vensters als in de voorgevel, aan de bovenzijde met een rollaag ontlast. De gevel is in kruisverband gemetseld van vormbaksteen in kalkmortel en ouder dan de overige gevels, die met dezelfde bakstenen met cement in halfsteens verband zijn gemetseld. De oksel met de schuur links van de boerderij is met een aangekapt afdak overdekt. Een vierkante houten paal op een gemetselde bakstenen poer ondersteunt de constructie op de hoek. Onder het afdak is in het verlengde van de linker zijgevel van de boerderij een tweevaks kozijn aangebracht, waarin links een houten buitendeur draait met een ruit in het bovenvak en rechts een enkelruits raam.

Een klein deel van de linkerzijgevel staat vrij aan een voormalige mestvaalt tussen de boerderij en de schuur. Een opgeklampte delendeur draait hier ongeveer 70 centimeter boven de mestbak naar buiten. Links twee betonnen, vierruits stalvensters met ventilatiesleuf aan de onderzijde boven de schuingemetselde lekdorpels. De gevelopeningen zijn in het gehele stalgedeelte voorzien van rollagen aan de bovenzijde. De gevel wordt afgesloten met een geprofileerde gootlijst op dito houten klossen. In het dakvlak is een aangekapte, drievaks brede dakkapel opgenomen met links en rechts enkelruits draairamen. Links van de dakkapel een modern tuimelraam, hoger in het dakvlak twee kleine kunststof daklichten.

De rechter gevel van de boerderij heeft twee grote doorzonvensters met links twee en rechts drie bovenramen, waarin glas-in-lood is gevat. Rechts een kozijn met tuindeur en zijraam en enkelruits bovenraam. Aan de smallere strekse boog boven dit kozijn is te zien dat het op zeker moment is verbreed om de tuindeur te kunnen plaatsen. De gevel wordt hier afgesloten met een zelfde gootlijst als de linker zijgevel en voorgevel. Boven

de goot is in het dakvlak een aangekapte, drievaks brede dakkapel opgenomen met enkelruits klapramen. Hoger in het dakvlak een klein kunststof daklicht.

De overgang tussen het woon- en het bedrijfsgedeelte wordt gemarkeerd door een verbreding van de plattegrond aan de achterzijde van ongeveer een meter. In dat deel van de gevel zijn acht betonnen, vierruits stalvensters opgenomen. In de muurdammen met halfsteens metselverband zijn tussen de vensters ter hoogte van de bovendorpels ventilatiestenen gemetseld. De gevel wordt hier met een zinken mastgoot beëindigd.

De deelszijde van de boerderij is eveneens in halfsteens verband gemetseld. De gevel wordt hier vanaf de deel beschreven: de schuur uit 1904 staat derhalve rechts van de boerderij. De deelgevel is asymmetrisch door een hoge rechter zijgevel in vergelijking met de lagere linker zijgevel aan de tuinzijde. Dit komt doordat bij de herbouw van de boerderij in 1953 is gekozen om tussen de boerderij en de schuur rechts ruimte voor een mestvaalt open te laten. De deel is toen rechts ongeveer twee meter smaller uitgevoerd dan het woongedeelte. De gevel heeft op maaiveld grote dubbele deuren onder een gemetselde korfboog met links en rechts bij de hoeken staldeuren, eveneens met korfbogen ontlast. Rechts van het midden, boven de dubbele deuren draaien twee hooiluiken met rollagen onder en boven. De gevel wordt beëindigd met een grote halfronde opening, waarin twee grote deuren met kwartronde bovenzijde draaien. Boven de deuren is in het verlengde van de nok een grote hijskapel opgenomen met geleiderail voor een hijsinstallatie met hooigrijper.

Interieur

Kelder: de boerderij heeft links aan de voorzijde een met gemetselde troggewelven tussen stalen I- profielen gedekte kelder. Deze wordt met twee draairamen van daglicht voorzien. De ruimte is met een T-stuk verbonden met een kelder aan de rechterzijde van de boerderij, uitgevoerd met eenzelfde gewelf. Deze kelder werd door een gietijzeren tweeruits stalraam aan de oostzijde van daglicht voorzien, maar is dichtgemetseld. De kelder is bereikbaar met een houten steektrap in het T-stuk.

Begane grond: De indeling van de woning bestaat uit een hal centraal in de plattegrond, die is belegd met geel en rood gevlamde keramiektégels, langs de randen afgewerkt met zwarte keramiektégels. Vanuit de hal voert een rechte steektrap naar de eerste verdieping. Links voor geeft een vlakke opdekdeur tot een werkkamer, die vanaf de voorzijde en de linkerzijde daglicht krijgt. In dit vertrek en de overige vertrekken in het huis is het plafond vlakgedekt. Eveneens in alle vertrekken toegepast zijn de houten vensterbanken met profiellijsten.

Vanuit de hoekkamer is de achterliggende opkamer toegankelijk die één trede hoger ligt. De kamer is ook toegankelijk vanuit de gang aan de achterzijde van de trap. Het vertrek krijgt daglicht door een venster met twee bovenramen met glas-in-lood. De kamer heeft een schuingeplaatste, betegelde hoekschouw die in het verleden is overgeschilderd.

Aan de overzijde van de gang zijn twee gekoppelde vertrekken gelegen die samen de woonkamer vormen. De hoekkamer heeft een met flagstone betegelde hoekschouw en wordt aan de straatzijde en de oostzijde van daglicht voorzien, de achterliggende kamer heeft een eveneens met flagstone betegelde wandschouw, geflankeerd door inbouwkasten met vlakke deuren. Achter dit woongedeelte ligt de moderne keuken, vanwaar een buitendeur naar de tuin leidt en een deur links naar een tweede gang. Deze voert naar het erf en binnendoor naar de deel achter de woning. Een tussenruimte met gemetselde borstwering waarop een houten pui met enkele ruiten staat vormt de

interne verbinding tussen de woning, deel en de schuur uit 1904. De indeling en afwerking dateert hier grotendeels uit de bouwtijd.

Verdieping

Vanuit de hal in de woning voert een rechte steektrap naar de eerste verdieping. De trap heeft een gesloten balustrade die aan de bovenzijde is afgewerkt met blank gelakt hout waarop een rondhouten, gelakte handlijst is geschroefd. De indeling bestaat op de verdieping uit een centrale overloop, die daglicht krijgt middels een enkelruits uitzetraam. De opgang is voorzien van een gesloten balustrade die dezelfde afwerking kent als de trapbalustrade. De wanden van de overloop hebben een eenvoudige lambriserings, bestaande uit gedecoreerd betonemaille. Vanuit de overloop zijn twee kamers aan de straat toegankelijk en twee kamers aan de deelszijde, met twee tussenkamers. Alle vertrekken zijn toegankelijk door vlakke opdekdeuren met eenvoudig geprofileerde architraaflijsten op de kozijnen. De kamer rechtsachter was oorspronkelijk in gebruik als knechtskamer en had een eigen toegang vanaf de zolder van de deel. Op zeker moment is de kamer verbouwd tot badkamer en de doorgang naar de deel tot kast verbouwd. De kamers zijn overigens alle afgewerkt met modern plaatmateriaal en schroten, de constructie is nergens in het zicht.

Zolder

Een vlieringtrap voert door een luik vanuit de overloop op de verdieping naar de zolder. Het is een open ruimte met vrij zicht op de kapconstructie, die als houten gordingenkap is opgebouwd met twee hangwerken die de gordingen opvangen. Gemetselde en gepleisterde rookkanalen voeren aan de straatzijde en aan de achterzijde naar de nok. Het dak is in het verleden vanaf de buitenzijde met isolatieplaten afgewerkt, die vanaf de binnenzijde zichtbaar zijn. Twee eenvoudige, moderne dakramen zorgen voor daglicht.

Deel

De deel is binnendoor via de begane grond van de woning toegankelijk en via de grote deeldeuren aan de erfzijde. Het is een ongedeelde ruimte die met drie ronde betonnen zuilen aan weerszijden van de middenruimte in drie beuken is verdeeld. Op de zuilen liggen betonnen liggers in de lengte die het vloerdek van de bovengelegen hooizolder dragen. Deze constructie is opgebouwd als een gewapende systeemvloer met holle bakstenen, geleverd door Nehobo. Bij dit type vloer zijn de bakstenen aan de onderzijde in het zicht. In het midden is een stalen schuifluik aanwezig waar in de wintermaanden binnendoor hooi van boven kon worden aangevoerd. De ruimte wordt middels betonvensters van daglicht voorzien. De gierputten in de vloer zijn na beëindiging van het bedrijf in 1993 dichtgestraat.

Hooizolder

Een houten steektrap voert langs de brandmuur tussen deel en woning naar de hooizolder. Dit is een grote open ruimte met ziende kapconstructie die bestaat uit drie spanten, waarvan de helften in de nok zijn gekoppeld en gordingen met tengels en panlatten dragen. De dakpannen liggen in het zicht. De spanten zijn gemaakt van gelijmd hout door de Doetinchemse houtconstructiefabriek Nemaho (1921-2009) en hebben ongelijke spantbenen: aan de zijde van de schuur uit 1904 heeft de zolder een hoge borstwering en zijn de spantbenen gebogen. Onder de nokverbinding van de spanten is over de lengte van de zolder een geleiderail aangebracht waarlangs een hooigrijper kan worden bewogen. De rail steekt naar buiten onder een hijskap, zodat hooi van buiten naar binnen opgeslagen kan worden. Grote halfronde deuren sluiten de opening af. Onder deze deuren is een kleinere opening met houten draailuiken aanwezig.

Schuur

De schuur naast de boerderij is gemetseld met vormbaksteen in kruisverband en heeft een afgewolfde topgevel. Centraal in de gevel aan de straatzijde is een grote inrijopening, ontlast door een korfboog en met geboorte en sluitstenen. In de opening draaien twee grote houten staldeuren naar binnen, de linker halverwege gedeeld, dienend als loopdeur. Links en rechts van de geboortestenen zijn twee kleine stalramen aangebracht, met een halfsteens rondboog ontlast. Links in de gevel twee gietijzeren stalramen, met een halfsteens segmentboog ontlast. Rechts is onder een afdak in de oksel tussen de schuur en de boerderij een vierruits betonnen venster aangebracht. De gevel bezit boven de staldeuren een viertal muurankers, een tweetal muurankers ter hoogte van de stalliggers en een tweetal muurankers ter hoogte van het wolfseind. Boven de staldeuren is een hooivenster met twee naar buiten draaiende houten luiken aanwezig. Het heeft een naar buiten gemetselde rollaag als onderdorpel en een segmentboog met gepleisterde geboorte- en sluitsteen van portlandcement. Het dak van de schuur is recent nieuw belegd met vlakke muldenpannen.

De gevel aan de deelszijde heeft een vergelijkbare opzet als de straatgevel, met dat verschil dat de gevel asymmetrisch is, doordat in 1953 de linker zijgevel een meter naar binnen is gezet en hoger is dan de rechter zijgevel. Links en rechts zijn mestdeuren aangebracht, waarbij de linker deur wat hoger en breder is dan het rechter exemplaar. Boven de korfboog van de staldeuren een rechthoekig hooivenster met twee vlakke luiken, dat gelet op de bouwsporen links en rechts secundair is aangebracht. De gevel is in het verleden een meter opgehoogd. Boven de ophoging een afgewolfd dakschild. In de schuur zijn drie grenen ankerbalkgebinten geheel in het zicht. Op de gebinten staan halve grenen schaargebinten, waarvan de dekbalken, net als de ankerbalken waarop ze staan, in de hoge rechter stijlen zijn gepend. Aan deze zijde zijn diverse sporen van de brand uit 1953 aanwezig. De constructie is aan de linkerzijde van gehakte telmerken voorzien, vanaf de straatzijde oplopend genummerd. De spantbenen van de schaargebinten zijn alle recent vervangen. De ankers zijn met twee wiggen opgesloten in de stijlen. De sporen zijn recent vervangen door machinaal gezaagde, rechthoekige exemplaren en zijn onder de nok met haanhouten gekoppeld. Vooraan rechts geeft een opgeklampte delendeur toegang tot de corridor tussen de schuur en de boerderij.

Bouwdossiers

Niet bekend

Literatuur

Sophie Elpers, *Vergeten en herontdekt. Het archief van het Bureau Wederopbouw Boerderijen*, Meertens-instituut, rapport, zj.

Lamberts, Bé (2007): *Boerderijen. Categorieel onderzoek wederopbouw 1940-1965*. Zeist: Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten.

Waardering

Boerderij Nijhof met adres Pastoor Blaisseweg 2 dateert uit 1953 en heeft een naastgelegen schuur uit 1904.

De hoofdvorm, opzet, architectuur en interieurindeling en –afwerking van de hoofdboerderij zijn sinds de bouwtijd goed bewaard gebleven. Ook de hoofdvorm, architectuur en constructieve en ruimtelijke opzet met grenen ankerbalkconstructie van de schuur zijn goed bewaard gebleven. Van belang voor de waardebeoordeling geldt de behouden gebleven architectuur, historische indeling en afwerking van de woning en schuur en de onderlinge ruimtelijk-historische relatie die bepalend is voor de waarde van het gehele erf.

De boerderij Pastoor Blaisseweg 2 heeft belang voor de gemeente Doesburg vanwege landschappelijke, architectuurhistorische en cultuurhistorische waarden.

Boerderij en schuur zijn landschappelijk van belang vanwege de bijdrage van de bewaard gebleven hoofdvorm aan de lokaal-topografische situatie.

De boerderij is architectuurhistorisch van belang vanwege de goed bewaard gebleven (wederopbouw-)architectuur in Delftse Schooltrant en de bouwhistorisch belangwekkende en gaaf bewaard gebleven constructieve opzet van de deel met Nehobovloer en Nemahospanten.

De schuur is architectuurhistorisch van belang als goed bewaard gebleven voorbeeld van een utilitair vormgegeven boerenschuur met historische draag- en kapconstructie uit het begin van de twintigste eeuw.

Boerderij en schuur zijn cultuurhistorisch van belang als gaaf bewaard gebleven voorbeelden van agrarische bedrijfsontwikkeling uit de eerste helft van de twintigste eeuw.